

LE POGUMNO, SAJ SMO SLOVENCİ DELOVNI IN IMAMO RESEN ODNOS

Okrogla miza s poslanko Romano Tomc ob otvoritvi EU-kotička

Ob koncu šolskega leta smo zaključili tudi za aktivnostmi v okviru krožka mladi in EU. Zaključno dejanje je bilo odprtje EU kotička v 2. nadstropju naše gimnazije. Ob tej priložnosti smo na našo šolo povabili evropsko poslanko iz vrst Evropske ljudske stranke gospo Romano Tomc. Pred odprtjem smo dijaki lahko bolje spoznali delo EU-poslanca v okviru okrogle mize, ki sem jo sama vodila. Potekala je v šolski knjižnici v ponedeljek, 29. maja 2023.

Prijeten pogovor z gospo Tomc je zajemal široko področje aktualnih tematik, zato je bil za nas dijake zelo poučen. Poslanka nas je na začetku prijetno pozdravila in pohvalila naše udejstvovanje na ekskurziji v Bruslju marca letos. V kratki predstavitvi nam je profesor predstavil našo gostjo.

9. maja praznujemo dan Evropske unije, pri tem se spomnimo njenega nastanka in pomena za našo državo. Ob preteklem dnevu nam je poslanka za lažje razumevanje predstavila nastanek EU in vrednot, ki so k temu prispevale. V duhu gesla EU je pojasnila, da so tako članice kot njihove vrednote medsebojno različne. A vseeno imamo skupne evropske vrednote, ki nas medsebojno povezujejo, saj izhajajo iz skupne krščanske kulture, ki se je razvila na tleh današnje Evrope. Vse vrednote so medsebojno enakovredne, zato nas je opozorila na problematiko superiornega obnašanja, ki ga zaznava pri svojem delu. Ta ustvarja občutek večvrednosti nečesa in nekaterih, kar pa nasprotuje geslu EU „Združena v raznolikosti“.

Sledil je pogled nazaj v preteklo Covid krizo, ki je odkrila tudi nekatere neenotnosti na področju delovanja EU. Dotaknili smo se prostega pretoka (ljudi, kapitala, storitev in blaga) znotraj enotnega trga. Poslanka je odgovorila, da se unija brez notranjih meja iz teorije v prakso prenese v veliki večini. Zaradi popuščanja schengenske meje, ki štiti EU pred ilegalnimi migranti, so države postavile ostrejši nadzor na svoje meje pri tem pa onemogočile prost pretok. Evropska komisija je sprejela zakon o uvedbi minimalne plače na ravni EU. To za Slovenijo ne pomeni nič novega, saj imamo že več let zakon o minimalni plači. Poslanka nam je razložila postopek sprejemanja zakonodaje in pri tem podala primer Švedske in Bolgarije - članic, ki sta imeli nasprotujoča mnenja, a sta se vseeno uskladili v skupni rešitvi.

Med največje izzive, s katerimi se bo EU morala soočiti, uvrščamo tudi demografijo. Gre za zelo široko področje, ki zajema vse od rodnosti do staranja Evropejcev. Po besedah naše gostje se EU te problematike dobro zaveda, a jo nekoliko zapostavlja. Podatki in statistike jasno nakazujejo na zmanjševanje deleža delovno sposobnega prebivalstva in nadalje staranje prebivalstva. Ga. Tomc vidi rešitev v kombinaciji treh možnosti: večji produktivnosti dela, ekonomskih migracijah in naravni obnovi prebivalstva s povrnitvijo velike in stabilne družine kot vrednote za posameznika in družbo. Ob zadnji točki se z zaupanjem ozira po naših dijakih.

Poleg demografije se EU že vrsto let sooča z migracijskimi valovi. Poslanka poudarja, da se migracijam ne moremo izogniti, lahko jih le usmerjamo. Pri tem opozori na resen problem zaradi enačenja pojmov begunec in migrant ter na ne-ločevanje med legalnimi in ilegalnimi migracijami. To ovira enotnost v delovanju unije in škoduje njenemu razvoju. Razloži, da so ekonomske migracije zaželene, zaradi primanjkljaja delovne sile (npr. Nemčiji manjka kar 4.000.000 delavcev). Begunci so ljudje, ki zaradi vojne bežijo iz svojih držav, da si bi rešili življene. Ti lahko najdejo v Evropi varno zatočišče. Ilegalne migracije pa je potrebno preprečevati, saj so za Evropo škodljive, ker dopuščajo trgovino z ljudmi, predvsem z otroki, in izčrpavajo naše socialne sisteme. Zato jih je treba preprečevati in

kriminalce, ki stojijo za tem, nujno najti. To je tudi razlog, zakaj ga. Tomc ne podpira novega zakona o migracijah in azilu, ki dopušča prihod ilegalnim migrantov po nevarnih in drago plačanih poteh, potem pa od držav članic zahteva porazdelitev. Dodaja, da je zagovornica solidarnosti, vendar mora biti ta poštena in transparentna. Oznake morajo biti jasno razločene in enotno razumljene, da bi ustavljale usklajano delovanje. V maju je v Bruslju potekalo zasedanje Evropskega parlamenta invalidov. Gospa Tomc nam je povedala, da so politiki tudi invalidi in drugače v razvoju ovirani ljudje. Evropska politika je na tem področju bistveno bolj usklajena, zato so invalidi dobro politično zastopani tako v EU kot v Sloveniji. Je pa še marsikaj treba postoriti na področju gibanja in zaposlovanja invalidov. V institucijah EU je zaposlenih kar nekaj invalidov.

Na mladih stoji svet in Evropa. S tem namenom je Evropska komisija leto 2022 razglasila za evropsko leto mladih. Poslanke smo povprašali po vidikih zaposlovanja mladih v prihodnosti in vplivih umetne inteligence (AI) na delovna mesta. Povedala nam je, da je AI za nas nova priložnost in naj v prihodnost gledamo z optimizmom. Čaka nas vseživljenjsko učenje in pogosto menjavanje služb. Zato nam je na srce položila, da dobro razmislimo o svoji karierni poti, pri tem pa naj se zavedamo neštete možnosti, ki jih imamo. Dodaja, da moramo izbrati na podlagi lastnih interesov in to uskladiti z ekonomsko stabilnostjo. Ponovno je poudarila, da naj z optimizmom in pogumom zremo v prihodnost, ker smo Slovenci zaradi svoje delovne narave in delovnega odnosa povsod po Evropi zaželen kader. Zaskrbljeno pa zre na slovensko problematiko bega možganov. S kritiko se obrne na politike, ki z neresnim pristopom ne krepijo gospodarstva do te mere, da bi tuja podjetja prepoznala Slovenijo kot potencialno državo za svoj razvoj in omogočila, da bi mlad in izobražen kader ostajal doma.

Stažiranje je plačano pripravništvo v pisarni evropskega poslanca. Je odlična popotnica ob iskanju zaposlitve za vsakega mladega človeka. Gospa Tomc se tega zaveda in je med vsemi evropskimi poslanci k sebi sprejela največ stažistov. Možnost izaposlovanja v EU institucijah pa so odprte takoj, ko ima kandidat opravljen evropski izpit EPSO.

Dijaki so okroglo mizo oblikovali s svojimi vprašanji glede valute, zdravstvene krize, zelenega prehoda in odnosov s Kitajsko. Poslanke nas je seznanila, da se vse države članice soočajo s krizo v zdravstvu zaradi posledic Covida in staranja prebivalstva. V primerjavi s Slovenijo se v ostalih državah stanje veliko hitreje izboljšuje.

Z zelo resno tematiko zelenega prehoda in nadaljnje oskrbe Evrope z energijo se bomo morali zelo hitro spopasti in biti pri tem zelo dolgoročni, saj napake pri odločitvah lahko na dolgi rok povzročijo resne posledice. Ob zapiranju jedrskih elektrarne po Nemčiji in problemu termoelektrarne na Poljskem bomo v Sloveniji morali narediti velik korak k samooskrbi z energijo.

Gospa poslanka se v svoji delovni skupini ukvarja z odnosi med EU in Azijo. Glede na to, da moč Kitajske narašča in se krepi njen vpliv na Evropo, poudarja, da bi se morala Evropa osredotočiti na usklajevanje odnosov s Kitajsko, saj bo to imelo velik vpliv na prihodnost, ker Kitajska upravlja z večjimi pristanišči po Evropi in afriškimi rudniki litija, ki je surovina za izdelavo sončnih celic.

Še s kratko zaključno besedo in aplavzom zahvale in navdušenja smo zaključili okroglo mizo. Sledilo je odprtje EU kotička. Trenutek pred prerezom traku nas je preko video posnetka nagovoril še poslanec Franci Bogovič, ki se zaradi službenih obveznosti v živo ni mogel srečati z nami. Dijaki ŠKG smo ponosni na EU kotiček in ga bomo z veseljem uporabljali za druženje in spoznavanje EU ter se ga trudili ažurirati z aktualnimi evropskimi tematikami.

